Aan: Zeven Westfriese gemeenteraden
Van: Westfriese Projectgroep Inburgering
Datum: Mei 2021
Onderwerp: Stand van zaken implementatie nieuwe Wet inburgering

Aanleiding

In november 2020 informeerden we u over het uitstel van de invoeringsdatum van de nieuwe Wet inburgering van 1 juli 2021 naar 1 januari 2022. In november/december 2020 hebben alle gemeenteraden van de Westfriese gemeenten het regionale beleidskader 'Ingeburgerd! Op eigen kracht participeren 2021-2025' vastgesteld. In deze raadsinformatiebrief informeren we u over de stand van zaken van de voorbereidingen voor de nieuwe wet.

Marktverkenningsgesprekken

Ter voorbereiding op de inkoop en inrichting van de nieuwe taken, hebben de Westfriese gemeenten marktverkenningsgesprekken gevoerd met (lokale en regionale) aanbieders op het gebied van taal, participatie en ondersteuning. De gesprekken boden de projectgroep inburgering inzicht in de bijdrage die verschillende partijen kunnen leveren aan het realiseren van leerroutes, de voorwaarden waaronder een aanbod geboden kan worden en de visie op ketensamenwerking van de aanbieders. Deze gesprekken hadden allen een vrijblijvend karakter en zijn gebruikt door de projectgroep als input voor het vormgeven van de inkoop en de uitvoering.

Inkoopstrategie

De zeven gemeenten in Westfriesland bereiden een gezamenlijk inkooptraject voor op de leerroutes die geboden moeten worden in het kader van de nieuwe Wet inburgering. Gezien de diversiteit in doelgroep en de wens om een passend aanbod te realiseren in combinatie met de geringe individuele aantallen per gemeente, is gekozen voor regionale samenwerking op dit onderdeel (daarom is dit ook een beleidsuitgangspunt in het vastgestelde beleidskader).

Op 4 maart 2021 is door de regionale bestuurders in het Madivosa de regionale inkoopstrategie afgestemd. Een onderdeel van de nieuwe wet inburgering is dat gemeenten leerroutes moeten aanbieden aan de inburgeraar. Dit zijn leerroutes op het gebied van taal, onderwijs en participatie. De gemeenten moeten dit aanbod inkopen, omdat zij deze dienstverlening niet in huis hebben. De inkoop van de leerroutes gaan we regionaal aanbesteden.

Van aanbieders die inschrijven op de aanbesteding wordt verwacht dat ze:
- samenwerken met lokale maatschappelijke organisaties m.b.t. lokale participatie;
- onderlinge concurrentie en dubbelingen in aanbod voorkomen.

De Westfriese gemeenten beoordelen de aanbieders op basis van geschiktheidseisen. De opdracht wordt uiteindelijk gegund aan de aanbieders die positief zijn beoordeeld op basis van de door de gemeenten geformuleerde gunningscriteria. Vanzelfsprekend worden/zijn de eisen en criteria zo geformuleerd dat malafide aanbieders geweerd kunnen worden.

Pilot brede intake/PIP

De regio Westfriesland heeft in samenwerking met WerkSaam Westfriesland deelgenomen aan het landelijke pilotprogramma Veranderopgave Inburgering vanuit het ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). De pilots zijn op 15 februari 2021 formeel afgerond. WerkSaam Westfriesland heeft het afgelopen jaar geëxperimenteerd met het uitvoeren van de brede intake in het asielzoekerscentrum (azc) en het opstellen van een Persoonlijk Inburgeringsplan (PIP). Door de Corona pandemie zijn 20 deelnemers bereikt in plaats van de beoogde 40 deelnemers.
We zien de volgende resultaten:

- Het is goed om in een vroeg stadium in contact te komen met een inburgeraar en deze te leren kennen.
- Betrokkenheid in een vroeg stadium kan zorgen voor extra motivatie voor deelname aan de "voorinburgering" in het azc.
- Inburgeraars zijn in het vroege stadium nog voornamelijk bezig met de huisvesting en waar ze komen te wonen. Het zou zinnig zijn om meer tijd te steken in een voortraject (zoals een startklas) voor het uitbrengen van een advies voor een leerroute.

De resultaten van deze pilot zijn door onderzoeksbureau Significant geëvalueerd[1] en worden meegenomen in de verdere uitwerking van de nieuwe Wet inburgering.

Pilot Taalboost

De groep mensen die onder de huidige wetgeving inburgeringsplichtig is, wordt de "ondertussengroep" genoemd. In Westfriesland bestaat deze groep uit ongeveer 500 personen. Deze personen zijn zelf verantwoordelijk voor hun inburgering. Minister Koolmees heeft de gemeenten vorig jaar een financiële bijdrage gegeven die bedoeld is om het taalniveau van deze ondertussengroep te verbeteren. Het taalniveau is namelijk bij een grote groep onvoldoende en de inburgeringstermijn wordt soms niet gehaald. Regionaal gaan de Westfriese gemeenten vanaf april 2021 aan slag met de pilot Taalboost, om de ondertussengroep te ondersteunen. De pilot beoogt de praktische taalvaardigheid te verbeteren van ongeveer 200 statushouders in Westfriesland gedurende een looptijd van twee jaar. Taalhuis Westfriesland (onderdeel van Vrijwilligerspunt Westfriesland) voert deze pilot uit en verwijst deelnemers naar een passend aanbod op het gebied van taal en participatie. Een beter taalniveau werkt ook positief door op andere leefgebieden. Denk aan het vergroten van het netwerken en het meedoen van de inburgeraar in de Nederlandse maatschappij. Het Taalhuis heeft expertise (o.a. door het project Nieuwe Nederlanders[2]) en een belangrijke rol in de regio in het wegwijs maken naar het juiste taal- en participatieaanbod. De kracht van deze pilot zit in het lokale aspect. Het Taalhuis werkt nauw samen met lokale taalaanbieders. Hierbij kunt u denken aan de bibliotheek, maar ook Fiolet Taaltrainingen en MEE & de Wering. Zij zijn dan ook betrokken geweest bij het tot stand komen van het plan van aanpak voor deze pilot.

Extra middelen in de meicirculaire 2021

Zoals hierboven ook staat beschreven, is er momenteel een grote groep mensen die inburgeringsplichtig is onder de huidige wetgeving. Daarnaast is de taakstelling huisvesting vergunninghouders voor dit jaar hoog. Dit betekent dat er nog meer mensen gaan inburgeren onder een wet die niet voldoet. Daarom heeft minister Koolmees bekend gemaakt dat er voor deze groep tijdelijke extra middelen naar gemeenten toekomen, naar verwachting in de meicirculaire 2021.

[1] Zie voor het rapport: https://public.significant-groep.nl/storage/files/Tussenrapportage-brede-intake-PIP.pdf
[2] Zie voor meer informatie over dit project Project Nieuwe Nederlanders succesvol afgerond | Vrijwilligerspunt

Verordening

In de raadsinformatiebrief in november 2020 werd aangekondigd dat de verordening in het tweede kwartaal van 2021 aan uw raad voorgelegd zou kunnen worden. Dit is nog niet mogelijk, omdat het Rijk de benodigde regelgeving nog niet heeft gepubliceerd. Zodra dit bekend is, wordt de verordening opgesteld.